

ÄLFSEBY. (Norrbottn.)

Vid sammanträde med allmogen i *Piteå* landsförsamling 31 mars 1781 dryftades ett förslag att i socknens nordvästra, från moderkyrkan längst aflägsna del bilda ett kapellag, och man enade sig om, att detta borde omfatta byarna Manjärf, Vissträsk, Muskus, Korsträsk, Lillkorsträsk, Pålträsk och Byn med kapellet förlagt till sistnämnda by och en särskild där stationerad predikant. De flesta af de uppräknade byarna förekomma redan i 1543 års jordebok. Beslutet, hvartill K. Mjt gaf sitt bifall i resolution 29 okt. 1781, kom dock ej till verkställighet förr än kyrkan år 1807 blifvit byggd och den af Hsands konsist. 18 febr. 1809 ledigförklarade komministraturen fått sin första innehafvare. Kapellförsamlingen, som fick namnet *Älfsby*, utbröts från *Piteå* pastorat till eget gäll enl. kgl. bref 20 apr. 1894, och den nye kyrkoherden, åt hvilken det gamla komministerbostället anslogs till prästbord, tillträdde tjänsten följande år. En här inrättad pastoratsadjunktur förändrades till komministratur fr. 1 maj 1920.

Sedan biskop Nordin vid en visitation i *Piteå* pastorat 14-15 juni 1806 framhållit nödvändigheten att utvidga moderkyrkan, för såvidt det länge förhalade kapellbygget ej snart sattes i gång, fattades beslut härom 1 dec. s. å. Den i korsform anlagda trä-

kyrkan upptimrades i april och maj 1807, men var långt ifrån färdig, då gudstjänst första gången där hölls 10 juli 1808 af prosten Jonas Nordvall i Piteå. I fullbordadt skick stod hon först 1813. Tornet, som upptill afslutas med en åttsidig lanternin, tillkom 1848, och hela byggnaden undergick 1920 en grundlig reparation.

Det vid ett hörn mellan lång- och tvärskepp uppställda altaret pryddes tidigare af en altartafla föreställande den rike mannen och Lazarus, sedan 1907 ersatt med en modern träskulptur Kristus på korset, omgifven af Petrus och Paulus. I motsatta hörnet sitter den likaledes moderna predikstolen.

[Litt.: *L. Hedlund*, Älvsby kyrkas tillkomst och historia (Norrbottens Allehanda 1923, n. 126 B).]

Prästerskapet i Älfsby före 1895, se Piteå landsförsamling.

KYRKOHERDE.

1. **Johannes Nygren** (1895-1916), f. 9 jan. 1861 i Degerfors s:n, Västerbotten. Föräldrar: bonden Per Persson Nygren på Tegsnäset och Anna Sofia Johansdotter. Efter skolstudier i Umeå stud. i Upsala ht. 1882, där han åren 1883-86 aflade de teol. ex.; prästv. i Hsand 10 jan. 1887 och förordn. till v. past. i Vännäs; v. komm. i Umeå lfsg 1 juni 1887-15 dec. 1888, tillika v. pastor i Säfvar 17 aug.-3 sept. 1887 och 15 juni-15 aug. 1888; v. pastor i Resele 15 dec. 1888; domkyrkoadj. samt hospitals- och lasarettspredikant i Hsand 1 juni 1890; utn. till khde i Älfsby nya pastorat 18 jan. 1895, tilltr. 1 maj s. å. Nygren verkade här till sin död 27 nov. 1916. Utgången från ett enkelt hem, där fromhet och arbetsamhet voro rådande, fasthöll han genom lifvet sin barndomstro, samtidigt som han satte den vetenskapliga teologien högt. Grundlighet och reda utmärkte honom såväl i hans förkunnelse som i praktiska värf. Med sitt lifliga och impulsiva lynne framstod han stundom som en stridbar man, särskildt i sina sträfvanden för en förbättrad folkundervisning, men hans ömhet för de fattiga och hans villighet att stå sina församlingsbor till tjänst med råd och dåd i både andliga och världsliga ting gjorde honom högt uppskattad, och saknaden efter honom tog sig ett vackert uttryck i den minnesvård, som af tacksamma församlingsbor restes på hans graf. (*J. Alb. Nordberg*, Minnestal vid prästmötet i Luleå 1921.)

G. 5/7 1891 m. *Anna Margareta Norrman*, f. 5/7 1863, dotter af kontr. prosten i Umeå landsförs. Olof Norrman och Erika Sidenmark; d. i Upsala 26/1 1923 och begr. i Älfsbyn.

Som fosterbarn upptogo makarna två af pastorskans brorsbarn.